

- Note :** 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Provide statistical data & diagrams wherever necessary.

- Q.1. Attempt any two of the following.** 20
- A) Explain demonetization. Explain the various objectives of demonetization in India.
  - B) Explain the digitalize Economy. Steps taken for promotion of Digital Economy?
  - C) Highlight the impact of Demonetization on Gross Domestic Production (GDP).
- Q.2. Attempt any two of the following.** 20
- A) Discuss the impact of fiscal responsibility legislation (FRL) on deficits.
  - B) Discuss the debt between India & The World.
  - C) Explain off budget expenditure. Explain the various trends in deficits in India from 1994-2014.
- Q.3. Attempt any two of the following.** 20
- A) Explain the Advantages & Disadvantages (UBI) Universal Basic Income
  - B) Enumerate the arguments in favour to universalize the UBI.
  - C) Explain the guidelines principles for designing or setting of UBI.
- Q.4. Attempt any two of the following.** 20
- A) Explain the difference between Indian Income & Consumption.
  - B) Examine the fertility exceptional performance of India.
  - C) Explain the improved convergence of India against international measurement.
- Q.5. Attempt any two of the following.** 20
- A) Short Term impact of Demonetization, Advantages & Disadvantage.
  - B) Write impact of FRL on budget process.
  - C) Universal Basic Income concept explain.
  - D) Explain concept convergence.

*****

X

सूचना : १. प्रत्येक प्रश्न सोडवणे आवश्यक

२. प्रत्येकी २० गुण (प्रश्न)

प्र.१. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(अ) निश्चलनीकरण स्पष्ट करा. भारतीय निश्चलीकरणाची विविध उद्दीष्टे.

(ब) डीजीटल अर्थव्यवस्था स्पष्ट करा व डिजीटल अर्थव्यवस्था प्रोत्साहनासाठी योजलेले उपाय.

(क) निश्चलनीकरणाच्या GDP (Gross Domestic Production) स्थूल राष्ट्रीय उत्पनावर कोणता परिणाम झाला.

२०

प्र.२. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(अ) राजकोषीय जबाबदारी कायद्याचे (FRL) तुटीवरील परिणाम.

(ब) भारत आणि जग यांच्यातील पत / कर्ज याविषयी माहिती.

(क) अंदाजपत्रकेत्तर खर्च / अंदाजपत्रका बाहेरील खर्च स्पष्ट करा. तुटीतील प्रवाह कर्ज १९९४-२०१४ स्पष्ट करा.

२०

प्र.३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(अ) वैश्विक मुळ उत्पन्न (UBI) चे फायदे व तोटे लिहा.

(ब) वैश्विक मुळ उत्पन्न (UBI) चे वैश्विकरण का करायचे ते स्पष्ट करा.

(क) वैश्विक मुळ उत्पन्न (UBI) ची रचना करण्यासाठी मार्गदर्शक तत्वे कोणती ते स्पष्ट करा.

२०

प्र.४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(अ) भारतातील उत्पन्न आणि उपभोग यामधील फरक लिहा.

(ब) भारतातील जननक्षमता दर अपवादात्मक कामगिरीचे वर्णन करा.

(क) आंतरराष्ट्रीय मापक विरुद्ध भारतातील सुधारित एककेंद्रभिमुखता स्पष्ट करा.

२०

प्र.५. खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीप लिहा.

(अ) निश्चलनीकरणाचे अल्पकालीन फायदे, तोटे व परिणाम.

(ब) राजकोषीय जबाबदारी नियमांचे (FRL) अंदाजपत्रक प्रक्रियेवरील परिणाम.

(क) वैश्विक मुळ उत्पन्न (UBI) संकल्पनेची माहिती द्या.

(ड) एककेंद्रभिमुखता.

२०

*****